

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
Факультет аграрного менеджменту**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної
роботи та розвитку

« 10 »

червня

С.М. Кваша

2021 р.

РОЗГЛЯНУТО І СХВАЛЕНО

на засіданні Вченої ради факультету аграрного
менеджменту

на засіданні вченої ради факультету аграрного
менеджменту

Протокол № від «9» червня 2021 р.

Декан факультету А.Д. Остапчук

на засіданні кафедри виробничого та інвестиційного
менеджменту

Протокол №12 від «12» травня 2021р.

Завідувач кафедри

« »

2021р.

Л.В. Шинкарук

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ІНВЕСТИЦІЙНА ПОЛІТИКА**

Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий) рівень
Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Спеціальність	073 Менеджмент
Освітньо-наукова програма	Менеджмент
Гарант ОНП	Балановська Тетяна Іванівна
Розробник:	завідувач кафедри виробничого та інвестиційного менеджменту, доктор економічних наук, професор, член-кореспондент НАН України <u>Шинкарук Лідія Василівна</u>

Київ 2021

1. Опис навчальної дисципліни ІНВЕСТИЦІЙНА ПОЛІТИКА

(назва)

Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь		
Галузь знань	07 Управління та адміністрування	
Освітньо-науковий рівень	третій	
Освітній ступінь	доктор філософії	
Спеціальність	073 «Менеджмент»	
Освітньо-наукова програма	Менеджмент	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	вибіркова	
Загальна кількість годин	150	
Кількість кредитів ECTS	5	
Кількість змістових модулів	Не передбачено	
Курсовий проект (робота)	Не передбачено	
Форма контролю	Екзамен	
Показник навчальної дисципліни для денної та заочної форми навчання		
	денна форма навчання	вечірня форма навчання
Рік підготовки (курс)	2	2
Семестр	3	3
Лекційні заняття	20	20
Практичні, семінарські заняття	30	30
Лабораторні заняття		
Самостійна робота	100	100
Індивідуальні завдання		
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	5	5

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Предметом дисципліни «Інвестиційна політика» є питання сучасних теоретичних і практичних основ формування, реалізації та моніторингу ефективності інвестиційної політики державного, регіонального та підприємницького рівнів, а також методи прийняття інвестиційних рішень.

Метою вивчення дисципліни є формування у здобувачів професійних знань та компетентностей по розробці, втіленню та контролю інвестиційної політики на різних рівнях: підприємства, регіону, держави.

Актуальність дисципліни обумовлена необхідністю залучення додаткового капіталу до вітчизняних ринків товарів та послуг з метою покращення економічного стану в Україні, підвищення конкурентоздатності українських підприємств та галузей, зростання інноваційності виробництва товарів та послуг, надання нових економічних можливостей громадянам України. Опанування дисципліни «Інвестиційна політика» дає майбутнім спеціалістам можливість оволодіти компетентностями з формулювання проблеми,

розробки комплексу інвестиційних рішень та обрання найкращих варіантів, реалізації обраної інвестиційної політики.

В результаті вивчення дисципліни здобувач повинен:

знати:

- аналіз основних тенденцій на напрямків інвестицій у світі та в Україні;
- термінологічне наповнення дисципліни, а саме: інвестиції, інвестиційна політика, інвестиційна привабливість, інвестиційний клімат, прийняття інвестиційного рішення;
- економічні, соціальні, технологічні та інноваційні аспекти інвестиційної політики держави, регіону, підприємства;
- вимоги до формулювання інвестиційних потреб, проблем та етапів розробки та реалізації інвестиційної політики на різних рівнях;
- основи покращення інвестиційного клімату підприємства, регіону, держави;
- теоретичні засади прийняття ефективних інвестиційних рішень.

вміти:

- проводити аналіз різних наукових джерел в сфері інвестицій задля розробки напрямків інвестиційної політики як підприємства, так і регіону й держави;
- формулювати та обґрунтовувати інвестиційні потреби на рівні підприємства, регіону держави;
- застосовувати наукові методи, економіко-математичне моделювання для обґрунтування прийняття інвестиційних рішень при розробці інвестиційної політики;
- проводити дослідження для поглиблення наукових доробок в сфері інвестиційної політики;
- брати участь в наукових семінарах, круглих столах, конференціях, дискусіях та відстоювати власну точку зору спираючись на отримані знання;
- розробляти інвестиційну політику на різних рівнях з урахуванням сучасних викликів суспільства: соціальної орієнтованості, технологічності та інноваційності;
- створювати нові знання через оригінальні дослідження, якість яких може бути визнана на національному та міжнародному рівнях;
- генерувати власні ідеї та приймати обґрунтовані рішення.

Набуття компетентностей:

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК1. Оволодіння загальнонауковими компетентностями, спрямованими на формування системного наукового світогляду, оцінювання соціально-економічних процесів і явищ на глобальному (мега-), макро-, мезо- і мікрорівнях.

ЗК2. Здатність до критичного мислення, пошуку, опрацювання, генерування нових складних ідей, аналізу, синтезу та встановлення взаємозв'язків між явищами та процесами.

ЗК3. Здатність до організації та проведення оригінальних наукових досліджень, оцінювання і забезпечення якості виконуваних робіт, приймання обґрунтованих рішень та генерування нових ідей.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК3. Здобуття глибинних знань з менеджменту, зокрема розуміння теоретичних і практичних проблем, історії розвитку та сучасного стану наукових знань, критичного аналізу основних концепцій, оволодіння науковою термінологією.

СК4. Набуття універсальних навичок дослідника у сфері менеджменту, зокрема застосовувати сучасні інформаційні технології, бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення для наукових розробок та впровадження проектів, аналізу інформації з різних джерел, прийняття управлінських рішень, управління людськими ресурсами, управління процесами інноваційного розвитку тощо.

СК6. Здатність до впровадження результатів власних досліджень у сфері менеджменту.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН1. Формувати системний науковий світогляд, володіти сучасними теоріями і концепціями у сфері менеджменту для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні останніх світових досягнень з відповідного напрямку, отримання нових знань та/або здійснення інновацій.

ПРН2. Організовувати та проводити оригінальні наукові дослідження з менеджменту на відповідному фаховому рівні з використанням сучасних інструментів, критично аналізувати результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми, досягати наукових результатів, що створюють нові знання для розв'язання актуальних проблем теорії та практики.

ПРН4. Ініціювати, розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні проекти у сфері менеджменту, управляти ними та здійснювати пошук партнерів для їх реалізації в різних галузях економіки на мікро-, мезо- та макрорівнях.

ПРН7. Здійснювати критичний аналіз, узагальнювати результати наукових досліджень, формулювати та обґрунтовувати висновки і пропозиції щодо розвитку концептуальних і методологічних знань у сфері менеджменту.

ПРН12. Ухвалювати обґрунтовані управлінські рішення на рівні підприємств, секторів національної економіки, саморозвиватися і самовдосконалюватися, нести відповідальність за достовірність і новизну власних наукових досліджень та ухвалення рішень, вміти мотивувати співробітників рухатися до спільної мети.

Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Сутність та значення інвестиційної політики.

Сутність, види та значення інвестицій та інвестиційного менеджменту. Поняття інвестиційного клімату, інвестиційної привабливості. Теоретичне визначення інвестиційної політики.

Тема 2. Інвестиційна політика держави: сутність, зміст та правове регулювання.

Інвестиційна політика підприємства, регіону та держави. Державна інвестиційна політика. Фактори та завдання державної інвестиційної політики.

Нормативно-правове забезпечення інвестиційної діяльності в Україні та у світі. Сутність та порядок фінансування державних інвестицій. Механізм реалізації державної інвестиційної політики.

Взаємозв'язок державної інвестиційної політики з грошово-кредитною політикою.

Тема 3. Інвестиційна політика розвинених держав світу та країн, що розвиваються.

Моделі інвестиційної політики розвинених країн. Методи регулювання інвестиційної політики країн Європи. Інвестиційна політика Нових індустріальних країн.

Тема 4. Регіональна інвестиційна політика.

Інвестиційна політика регіонів: сутність, правила формування та напрямки реалізації. Диференціація регіональної інвестиційної привабливості України.

Тема 5. Інвестиційна політика підприємства.

Сутність та етапи формування інвестиційної програми. Напрями інвестування: види, чинники вибору. Формулювання цілей та розробка інвестиційної стратегії підприємства. Формування програми інвестиційної політики підприємства та визначення етапів її реалізації. Управління командою при реалізації інвестиційної політики на підприємстві.

Тема 6. Інвестиційна привабливість держави, регіону, підприємства.

Визначення інвестиційного потенціалу держави, регіону, підприємства. Методи визначення інвестиційної привабливості підприємства.

Тема 7. Методи оцінки вартості компанії.

Особливості методів оцінки вартості бізнесу. Доходний метод оцінки вартості бізнесу. Метод капіталізації доходів. Метод дисконтування грошових потоків. Витратний метод оцінки вартості бізнесу. Метод вартості чистих активів. Метод ліквідаційної вартості. Метод скоригованої балансової вартості. Порівняльний метод оцінки вартості бізнесу. Метод ринку капіталу (метод мультиплікаторів). Метод угод. Метод галузевих коефіцієнтів.

Тема 8. Структура інвестиційного проекту та способи оцінки його ефективності.

Сутність та складові інвестиційного проекту. Основні показники ефективності інвестиційного проекту. Метод розрахунку чистого приведенного доходу (NPV). Метод визначення індексу рентабельності інвестицій (PI). Метод визначення внутрішньої норми прибутковості інвестицій (IRR). Дисконтований термін окупності (Ррд). Метод визначення терміну окупності інвестицій (PP). Метод визначення середньої норми прибутку на інвестиції (ARR). Показники рентабельності при визначенні ефективності інвестиційної політики.

Тема 9. Портфельне інвестування: зміст, принципи та напрямки.

Портфельні інвестиції. Сутність та значення портфельних інвестицій. Світові фондові біржі та їхня значимість для розвитку світової економіки. Політика портфельних інвестицій. Ринок портфельних інвестицій в Україні. Проблеми розвитку фондового ринку України.

Тема 10. Інвестиційний ринок України та напрямки розвитку інвестиційної політики.

Структура інвестиційного ринку України та світу. Основні проблеми інвестиційної політики України. Шляхи покращення інвестиційного клімату вітчизняних підприємств та України взагалі.

3. Структура навчальної дисципліни

- повного терміну денної (вечірньої) форми навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна (вечірня) форма					
	усь ого	у тому числі					усьо го	у тому числі				
		л	п	ла б	інд	с.р.			л	п	ла б	ін д
Тема 1. Сутність та значення інвестиційної політики	15	2	2			11	15	2	2			11
Тема 2. Інвестиційна політика держави: сутність, зміст та правове регулювання	15	2	2			11	15	2	2			11
Тема 3. Інвестиційна політика розвинених держав світу та країн, що розвиваються	15	2	4			9	15	2	4			9
Тема 4. Регіональна інвестиційна політика	15	2	4			9	15	2	4			9

Тема 5. Інвестиційна політика підприємства	15	2	4			9	15	2	4			9
Тема 6. Інвестиційна привабливість держави, регіону, підприємства	15	2	2			11	15	2	2			11
Тема 7. Методи оцінки вартості компанії	15	2	4			9	15	2	4			9
Тема 8. Структура інвестиційного проекту та способи оцінки його ефективності	15	2	4			9	15	2	4			9
Тема 9. Портфельне інвестування: зміст, принципи та напрямки	15	2	2			11	15	2	2			11
Тема 10. Інвестиційний ринок України та напрямки розвитку інвестиційної політики	15	2	2			11	15	2	2			11
Усього годин	150	20	30			100	150	20	30			100

4. Теми семінарських занять
(не передбачено навчальним планом)

5. Теми практичних занять

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Теоретичні аспекти інвестиційної політики	2
2.	Нормативно-правове регулювання інвестиційної політики держави	2
3.	Інвестиційна політика розвинених держав світу та країн, що розвиваються	4
4.	Регіональна інвестиційна політика	4
5.	Інвестиційна політика підприємств	4
6.	Інвестиційна привабливість держави, регіону, підприємства	2
7.	Методи оцінки вартості компанії	4
8.	Структура інвестиційного проекту та способи оцінки його ефективності	4
9.	Портфельне інвестування: зміст, принципи та напрямки	2
10.	Інвестиційний ринок України та напрямки розвитку інвестиційної політики	2
Разом		30

6. Теми лабораторних занять
(не передбачено навчальним планом)

7. Контрольні питання, комплекти тестів для визначення рівня засвоєння знань здобувачами.

1. Сутність, види та значення інвестицій та інвестиційного менеджменту.
2. Поняття інвестиційного клімату, інвестиційної привабливості.
3. Теоретичне визначення інвестиційної політики.
4. Інвестиційна політика підприємства, регіону та держави.
5. Державна інвестиційна політика.
6. Фактори та завдання державної інвестиційної політики.
7. Нормативно-правове забезпечення інвестиційної діяльності в Україні та у світі.
8. Сутність та порядок фінансування державних інвестицій.
9. Механізм реалізації державної інвестиційної політики.
10. Основні проблеми інвестиційної політики України.
11. Моделі інвестиційної політики розвинених країн.
12. Методи регулювання інвестиційної політики країн Європи.
13. Інвестиційна політика Нових індустріальних країн.
14. Сутність та етапи формування інвестиційної програми.
15. Напрями інвестування: види, чинники вибору.
16. Взаємозв'язок державної інвестиційної політики з грошово-кредитною політикою.
17. Визначення інвестиційного потенціалу держави, регіону, підприємства.
18. Методи визначення інвестиційної привабливості підприємства.
19. Структура інвестиційного ринку України та світу.
20. Особливості методів оцінки вартості бізнесу.
21. Доходний метод оцінки вартості бізнесу.
22. Метод капіталізації доходів.
23. Метод дисконтування грошових потоків.
24. Витратний метод оцінки вартості бізнесу.
25. Метод вартості чистих активів.
26. Метод ліквідаційної вартості.
27. Метод скоригованої балансової вартості.
28. Порівняльний метод оцінки вартості бізнесу.
29. Метод ринку капіталу (метод мультиплікаторів).
30. Метод угод.
31. Метод галузевих коефіцієнтів.
32. Основні показники ефективності інвестиційного проекту.
33. Метод розрахунку чистого приведенного доходу (NPV).
34. Метод визначення індексу рентабельності інвестицій (PI).
35. Метод визначення внутрішньої норми прибутковості інвестицій (IRR).
36. Дисконтований термін окупності (Ррд).
37. Метод визначення терміну окупності інвестицій (PP).
38. Метод визначення середньої норми прибутку на інвестиції (ARR).
39. Показники рентабельності при визначенні ефективності інвестиційної політики.
40. Формування програми інвестиційної політики підприємства та визначення етапів її реалізації.
41. Портфельні інвестиції

- 42. Ринок портфельних інвестицій в Україні.
- 43. Сутність та значення портфельних інвестицій.
- 44. Світові фондові біржі та їхня значимість для розвитку світової економіки.
- 45. Політика портфельних інвестицій.
- 46. Проблеми розвитку фондового ринку України.
- 47. Шляхи покращення інвестиційного клімату вітчизняних підприємств та України взагалі.
- 48. Формулювання цілей та розробка інвестиційної стратегії підприємства.
- 49. Управління командою при реалізації інвестиційної політики на підприємстві.
- 50. Сутність та складові інвестиційного проекту.

Тести для визначення рівня засвоєння знань здобувачами

1. Вкладанням коштів у знову створені виробничі фонди і оновлений виробничий апарат є:
  - A) чисті інвестиції
  - B) фінансові інвестиції
  - C) реальні інвестиції
  - D) номінальні інвестиції
2. Інвестиції періодом інвестування від 1 до 3 років:
  - A) середньострокові інвестиції
  - B) довгострокові інвестиції
  - C) середньоліквідні інвестиції
  - D) швидколіквідні інвестиції
3. Інвестиції періодом інвестування більше 3 років:
  - A) довгострокові інвестиції
  - B) терміноволіквідні інвестиції
  - C) середньострокові інвестиції
  - D) середньоліквідні інвестиції
4. Інвестиції, які здійснюють безпосередньо у виробництво з метою виготовлення товарів та їх збуту і отримання прибутку:
  - A) чисті інвестиції
  - B) прямі інвестиції
  - C) реальні інвестиції
  - D) непрямі інвестиції
5. Вкладення капіталу у цінні папери, які не дають інвестору право реального контролю за об'єктом інвестування:
  - A) непрямі інвестиції
  - B) прямі інвестиції
  - C) чисті інвестиції
  - D) реальні інвестиції
6. Інвестиції, які забезпечують володіння контрольним пакетом акцій, а отже, контроль за підприємством:
  - A) прямі інвестиції
  - B) чисті інвестиції
  - C) реальні інвестиції

D) непрямі інвестиції

7. Інвестиції, які здійснюються при заснуванні чи купівлі підприємства:

- A) первинні інвестиції
- B) екстенсивні інвестиції
- C) реінвестиції
- D) чисті інвестиції

8. Інвестиції, які спрямовуються на розширення виробничого потенціалу:

- A) екстенсивні інвестиції
- B) первинні інвестиції
- C) реінвестиції
- D) валові інвестиції

9. Використання доходів, отриманих завдяки реалізації інвестиційних проектів на придбання нових засобів виробництва:

- A) реінвестиції
- B) екстенсивні інвестиції
- C) первинні інвестиції
- D) валові інвестиції

10. Вкладення, які здійснюють фізичні особи:

- A) приватні інвестиції
- B) колективні інвестиції
- C) державні інвестиції
- D) спільні та змішані інвестиції

11. Вкладення, які здійснюють акціонерні компанії, кооперативні та інші організації:

- A) колективні інвестиції
- B) приватні інвестиції
- C) державні інвестиції
- D) спільні та змішані інвестиції

12. Загальний обсяг інвестування в певному періоді, що спрямоване на нове будівництво, придбання засобів праці та товарно-матеріальних ресурсів визначає:

- A) валові інвестиції
- B) чисті інвестиції
- C) активні інвестиції
- D) прямі інвестиції

13. Вкладання коштів (майна) у матеріальні чи нематеріальні активи:

- A) реальні інвестиції
- B) фінансові інвестиції
- C) номінальні інвестиції
- D) чисті інвестиції

14. Вкладання коштів у цінні папери, банківські вклади, депозити, паї, тощо:

- A) фінансові інвестиції
- B) реальні інвестиції
- C) номінальні інвестиції
- D) чисті інвестиції

15. Інвестиції періодом інвестування до 1 року:

- A) короткострокові інвестиції
- B) довгострокові інвестиції
- C) середньострокові інвестиції
- D) швидколіквідні інвестиції

16. Величина доходу від інвестування або надання грошей у борг залежить від:

- A) обсягу інвестицій, ставки відсотку та тривалості вкладення коштів
- B) номінальної вартості грошових коштів, які інвестуються
- C) вартості грошей на початку їх інвестування
- D) ставки відсотку, яка використовується для нарощення та дисконтування

17. Вартість грошових коштів, яка буде отримана від їх інвестування через визначений період з урахуванням певної відсоткової ставки:

- A) майбутня вартість грошей
- B) поточна (теперішня) вартість
- C) номінальна вартість чистого грошового потоку від інвестиційної діяльності
- D) реальна вартість чистого грошового потоку від інвестиційної діяльності

18. Рух грошових потоків від поточної вартості до майбутньої називається:

- A) капіталізацією
- B) дисконтуванням за простих відсотків
- C) пренумерандо
- D) постнумерандо

19. Дисконтуванням називають:

- A) рух вартості від майбутньої до поточної
- B) рух грошових потоків від поточної вартості до майбутньої
- C) визначення ефективної відсоткової ставки
- D) нарощування грошових потоків

20. Компаундуванням називають:

- A) рух вартості від поточної до майбутньої
- B) рух грошових потоків від поточної вартості до майбутньої
- C) визначення ефективної відсоткової ставки
- D) нарощування грошових потоків

8. Методи навчання

Методами навчання є способи спільної діяльності й спілкування викладача і здобувачів вищої освіти, що забезпечують вироблення позитивної мотивації навчання, оволодіння системою професійних знань, умінь і навичок, формування наукового світогляду, розвиток пізнавальних сил, культури розумової праці майбутніх фахівців.

Під час навчального процесу використовуються наступні методи навчання:

Залежно від джерела знань: словесні (пояснення, бесіда, дискусія, діалог); наочні (демонстрація, ілюстрація); практичні (рішення задач, ділові ігри).

За характером пізнавальної діяльності: пояснювально-наочний проблемний виклад; частково-пошуковий та дослідницький методи.

За місцем в навчальній діяльності:

- методи організації й здійснення навчальної діяльності, що поєднують словесні, наочні і практичні методи; репродуктивні й проблемно-пошукові; методи навчальної роботи під керівництвом викладача й методи самостійної роботи здобувачів вищої освіти;

- методи контролю й самоконтролю за навчальною діяльністю: методи усного, письмового контролю; індивідуального й фронтального, тематичного і систематичного контролю.

У процесі викладання навчальної дисципліни для активізації навчально-пізнавальної діяльності здобувачів вищої освіти передбачено застосування таких навчальних технологій:

- *робота в малих групах* дає змогу структурувати практично-семінарські заняття за формою і змістом, створює можливості для участі кожного здобувача вищої освіти в роботі за темою заняття, забезпечує формування особистісних якостей та досвіду соціального спілкування;

- *семінари-дискусії* передбачають обмін думками і поглядами учасників з приводу даної теми, а також розвивають мислення, допомагають формувати погляди і переконання, вміння формулювати думки й висловлювати їх, вчать оцінювати пропозиції інших людей, критично підходити до власних поглядів;

- *мозкові атаки* – метод розв’язання невідкладних завдань, сутність якого полягає в тому, щоб висловити як найбільшу кількість ідей за обмежений проміжок часу, обговорити і здійснити їх селекцію;

- *кейс-метод* – метод аналізу конкретних ситуацій, який дає змогу наблизити процес навчання до реальної практичної діяльності фахівців і передбачає розгляд виробничих, управлінських та інших ситуацій, складних конфліктних випадків, проблемних ситуацій, інцидентів у процесі вивчення навчального матеріалу;

- *презентації* – виступи перед аудиторією, що використовуються для подання певних досягнень, результатів роботи групи, звіту про виконання індивідуальних завдань, інструктажу, демонстрації.

9. Форми контролю

Відповідно до «Положення про екзамени та заліки у здобувачів вищої освіти ступеня доктор філософії в Національному університеті біоресурсів і природокористування України» затвердженого вченою радою НУБіП України 24 травня 2017 року, протокол № 11 із внесеними змінами Вченою радою НУБіП України 29 травня 2020 р., протокол №10, видами контролю знань здобувачів вищої освіти ступеня доктор філософії є поточний контроль, проміжна та підсумкова атестації.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних, лабораторних та семінарських занять і має на меті перевірку рівня підготовленості здобувачів вищої освіти до виконання конкретної роботи.

Проміжна атестація проводиться після вивчення програмного матеріалу і має визначити рівень знань здобувачів вищої освіти з програмного матеріалу, отриманих під час усіх видів занять і самостійної роботи.

Форми та методи проведення проміжної атестації, засвоєння програмного матеріалу розробляються лектором дисципліни і затверджується відповідною кафедрою у вигляді тестування, письмової контрольної роботи, що можна оцінити чисельно.

Засвоєння здобувачем вищої освіти програмного матеріалу вважається успішним, якщо рейтингова оцінка його становить не менше, ніж 60 балів за 100-бальною шкалою.

Семестрова атестація проводиться у формах семестрового екзамenu або семестрового заліку з конкретної навчальної дисципліни.

Семестровий екзамen - це форма підсумкової атестації засвоєння здобувачем вищої освіти теоретичного та практичного матеріалу з навчальної дисципліни за семестр.

Семестровий залік - це форма підсумкового контролю, що полягає в оцінці засвоєння аспірантом теоретичного та практичного матеріалу (виконаних ним певних видів робіт на практичних, семінарських або лабораторних заняттях та під час самостійної роботи) з навчальної дисципліни за семестр.

Диференційований залік - це форма контролю, що дозволяє оцінити виконання та засвоєння аспірантом програми навчальної дисципліни, педагогічної практики.

Аспіранти зобов'язані складати екзамени і заліки відповідно до вимог навчального плану у терміни, передбачені графіком освітнього процесу.

Зміст екзаменів і заліків визначається робочими програмами дисциплін.

10. Розподіл балів, які отримують здобувачі.

Оцінювання знань здобувачів вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 «Положення про екзамени та заліки у здобувачів вищої освіти ступеня доктор філософії в Національному університеті біоресурсів і природокористування України», затвердженого Вченою радою НУБіП України від 24.05.2017 р., протокол №11 із внесеними змінами Вченою радою НУБіП України від 29 травня 2020 р., протокол №10.

Таблиця 1. Співвідношення між рейтингом здобувача вищої освіти і національними оцінками

Рейтинг аспіранта, бали	Оцінка національна за результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	зараховано
60-73	задовільно	зараховано
0-59	незадовільно	незараховано

Для визначення рейтингу здобувача вищої освіти із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу з навчальної роботи $R_{\text{нр}}$ (до 70 балів):

$$R_{\text{дис}} = R_{\text{нр}} + R_{\text{ат}} \quad (2)$$

11. Методичне забезпечення

Науково-методичне забезпечення навчального процесу передбачає: державні закони, навчальні плани, підручники і навчальні посібники; індивідуальні навчально-дослідні завдання; контрольні роботи; текстові та електронні варіанти тестів для поточного і підсумкового контролю, методичні матеріали для організації самостійної роботи здобувачів.

12. Рекомендована література

Основна література

1. Бланк І. О., Гуляєва Н. М. Інвестиційний менеджмент : підручник. заг. ред. А. А. Мазаракі. К., 2003. 397 с.
2. Бутко М. П., Бутко І. М., Дітковська М.Ю. та ін. Менеджмент інвестиційної діяльності : підручник; за заг. ред. М.П.Бутка. К.: Центр учбової літератури, 2018. 480 с.
3. Мартиненко В. П., Климаш Н. І., Багацька К. В., Дем'яненко І. В. та ін. Фінансовий менеджмент: підручник; за заг. ред. Т. А. Говорушко. Львів : «Магнолія 2006», 2014. 344 с.
4. Закон України «Про інвестиційну діяльність» від 18.09.1991 р. № 1560-ХІІ (із змінами і доповненнями). Офіційний сайт Верховної Ради України. Електронний ресурс. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/main/1560-12>.
5. Інвестиційний менеджмент: навчальний посібник. Київ: Кондор, 2016. 231 с.

6. Майорова Т. В., Максимович В. І., Урванцева С. В. та ін. Інвестування : практикум; за наук. ред. Т. В. Майорової. К. : КНЕУ, 2012. 577 с.
7. Задоя А.О. Міжнародна інвестиційна діяльність: навчальний посібник. Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2018. 122 с.
8. Алексєєв І.В., Ярошевич Н.Б., Кондрат І.Ю., Ливдар М.В.. Бюджетна система: підручник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2019. 400 с.
9. Скриньковський Р. М. Методичні рекомендації до оцінювання інвестиційної привабливості підприємств. *Інвестиції: практика та досвід*. 2011. № 23. С. 62–67. Електронний ресурс. URL.: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ipd_2011_23_19.
10. Федорчак О. В. Державна підтримка реалізації інвестиційних проектів в Україні. *Ефективність державного управління*. 2017. Вип. 3. С. 258-271.
11. Шинкарук Л.В., Барановська І.В. Інвестиційний менеджмент (Тестові та практичні завдання) : навч. посібник. К., 2016. 58 с.
12. Шинкарук Л.В., Мостенська Т.Л., Мостенська Т.Г. Інвестиційний менеджмент : навчальний посібник. Національний університет біоресурсів і природокористування України. Київ, 2017. 160 с.
13. Швед В.В., Закладний О.А. Міжнародна інвестиційна діяльність: навч. посіб. Вінниця, 2017. 224 с.
14. Ярошевич Н.Б., Кондрат І.Ю., Якимів А.І. Державне управління інвестиційною діяльністю: навчальний посібник. Львів : «Новий світ-2000», 2020. 429 с.
15. Ярошевич Н.Б., Кондрат І.Ю., Ливдар М.В. Фінанси: Навчальний посібник. Львів: Видавництво «Простір-М», 2018. 298с.

Додаткова література

1. Юринєць З.В., Круглякова В.В., Петрух О.А. Інноваційно-інвестиційна політика держави: стан та особливості розвитку. *Економіка і суспільство*. 2016. Випуск №4. С. 108-113.
2. Дацій Н.В. Інвестиційна політика як фактор гарантування економічної безпеки. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2010. № 8. Електронний ресурс. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=162>
3. Бударна В. О. Інвестиційна політика держави: стан законодавчого забезпечення. *Економічна теорія та право*. 2016. № 3. С. 176-187. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnyua_etp_2016_3_15
4. Інвестиційна політика держави. Електронний ресурс. URL: <http://про-інвестиції.укр/інвестиційна-політика-держави/>.
5. Кудрявцева В.В. Інвестиційна політика держави як інструмент регулюючого впливу на інвестиційну діяльність. *Економічна теорія та право*. 2016. № 4 (27). URL: <http://econtlaw.nlu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/03/4-157-168.pdf>
6. Гоцуляк Л.В. Інвестиційна політика розвинених країн в умовах становлення інноваційної економіки. *Ефективна економіка* № 9, 2014. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=3330>.
7. Цанько О. Принципи сталого розвитку і проблеми формування державної інвестиційної політики. *Ефективність державного управління*. 2017. Вип. 4 (53). Ч. 2. С. 189-196. URL : http://www.lvivacademy.com/vidavnistvo_1/edu_53/fail/22.pdf
8. Буркинський Б. В., Лайко О. І. Сучасні напрямки регіональної інвестиційної політики. Соц.-ек.проблеми сучас.періоду України, 2014. Вип. 3(107). URL: [http://ird.gov.ua/sep/sep20143\(107\)/sep20143\(107\)_029_BurkinskyBV,LaykoOI.pdf](http://ird.gov.ua/sep/sep20143(107)/sep20143(107)_029_BurkinskyBV,LaykoOI.pdf).
9. Лазарева О.В. Інвестиційна політика регіонів. Електронний ресурс. URL: <http://lib.chmnu.edu.ua/pdf/metodser/128/11.pdf>
10. Волошина О. А., Миргородська А.О. Стан і тенденції розвитку інвестиційної сфери в Україні. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Серія: Економіка і менеджмент. 2016. Вип. 22. С.66-69. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvmgu_eim_2016_22_17

11. Інвестиційна політика підприємства: вісім основних етапів. Електронний ресурс. URL: <http://www.management.com.ua/finance/fin249.html>
12. Селівєрстова Л. С., Міх О. М. Інвестиційна політика підприємства в контексті забезпечення сталого розвитку країни. *Ефективна економіка*. 2019. № 11. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7433>
13. Бударна В. О. Інвестиційна політика України: досвід законодавчого забезпечення. *Економіка та право*. 2018. № 2. С. 41-49. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecpr_2018_2_5
14. Петровський П.М. Державна інвестиційна політика у сфері сільського господарства України. Державно-управлінські студії. 2019. №11. Т.1.
15. Гурочкіна В. В. Інвестиційна політика підприємства: матриця стейкхолдерів та драйвери розвитку взаємодії. *Вісник Хмельницького національного університету*. Економічні науки. 2019. № 4. Том 2. С. 89–97.

13. Інформаційні ресурси

1. Верховна Рада України. URL: [http:// www.portal.rada.gov.ua](http://www.portal.rada.gov.ua)
2. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/>
3. Кабінет Міністрів України. URL: [http:// www.kmu.gov.ua](http://www.kmu.gov.ua)
4. Міністерство фінансів. URL: [http:// www.minfin.gov.ua](http://www.minfin.gov.ua)
5. Міністерство економіки України. URL : <https://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA>
6. Державна податкова служба України URL: [http:// www.tax.gov.ua](http://www.tax.gov.ua)
7. Державна служба статистики України. URL: [http:// www.ukrstat.gov.ua](http://www.ukrstat.gov.ua)
8. Національний інститут стратегічних досліджень. URL: [http:// www.niss.gov.ua](http://www.niss.gov.ua)
9. Центр перспективних соціальних досліджень. URL: [http:// www.cpsr.org.ua](http://www.cpsr.org.ua)